

Elisabeth Horowitz

Copilul și arborele genealogic

– Ediția a II-a –

Traducere din limba franceză de
Cristina Rusu

philobio

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HOROWITZ, ELISABETH

Copilul și arborele genealogic / Elisabeth Horowitz ;

trad.: Cristina Rusu . - Ed. a 2-a. - București : Philobia, 2016

ISBN 978-606-8560-47-2

I. Rusu, Cristina (trad.)

159,9

**L'ENFANT ET L'ARBRE GÉNÉALOGIQUE
POUR UN NOUVEAU ROMAN FAMILIAL
ELISABETH HOROWITZ**

Copyright © Éditions Dervy – Paris – 2006

**COPILUL ȘI ARBORELE GENEALOGIC
ELISABETH HOROWITZ**

ISBN 978-606-8560-47-2

© 2016 – Editura PHILOBIA

internet: www.philobia.com
e-mail: contact@philobia.com

Editor: Bianca Biagini

Traducere: Cristina Rusu

Redactare: Cristina Vasilescu

DTP: Petronella Andrei

Corectură: Dorina Oprea

Copertă: Roxana Soare

Tipar: ARTPRINT

E-mail: office@artprint.ro

Cuprins

Cuvânt înainte	9
Introducere	11
Patru generații: o bază esențială pentru înțelegerea descendenței 11; Să ne completăm cunoștințele despre istoria familială 12	

PRIMA PARTE

Informațiile despre familia de origine

CAPITOLUL 1. Elementele componente ale unei familii fericite	17
Copilul are nevoie de o relație afectivă, profundă și sigură 18; În familiile fericite, ambianța este reconfortantă, stimulantă și protectoare 19; Nevoile primare ale copilului 20; Membrii familiei și rolul lor în viața copilului 22; Adevărul despre romanul familial – condiția unei dezvoltări sănătoase 24; Adevărul familial ca bază a adaptării la lumea din jur 26	
CAPITOLUL 2. Legăturile de atașament și trecutul familial	31
Posibile carențe în filiație 32; Bunicii și părinții: o experiență adesea reinterpretată 33; Bunicii și părinții autoritari 34;	

Bunici și părinți perfecționiști 37; Bunici și părinții super-protectori 39; Bunici și părinți permisivi 42; Bunici și părinți abuzivi 45; Copilul și secretele de familie 47; Secretele ar trebui dezvăluite copilului înainte de pubertate 55; Originea socială a disfuncțiilor familiale 55; Povara traumelor istorice 61

CAPITOLUL 3. În profunzimile romanului

familial 64
Necesitatea echilibrului și armoniei familiale 64; Impulsul incestuos 66; Dorințe și legături incestuoase în trecutul familial 66; Eliberarea copilului de impulsul incestuos 70; Incestul și secretele ce vor împovăra dezvoltarea copilului 73; Incestul în rândul fraților și al surorilor 74; Relația incestuoasă dintre tată și copil 75; Relația incestuoasă dintre mamă și copil 76; Relația incestuoasă dintre un unchi (sau o mătușă) și copil 77; Relația incestuoasă dintre bunic și copil 78; Eliberarea cuplului de influența relațiilor incestuoase 80; Incest și apartenență la o clasă 86; A se diferenția de natură pentru a se reuni cu natura 86

PARTEA A DOUA

Conceperea, sarcina și nașterea copilului

CAPITOLUL 4. Conceperea copilului și influențele

genealogice 89
Calitatea relației dintre soți 89; Conceperea copilului după dispariția unui membru al familiei 93; Sentimentele ce vor fi proiectate asupra copilului 96; Tatăl și moartea unuia dintre părinții săi 97; Mama și dispariția unuia dintre părinții săi 98; Copilul este conceput odată cu moartea unui alt membru al familiei 99; Copilul conceput pentru a înlocui un copil dispărut anterior 101; Copilul este conceput

atunci când un alt membru al familiei așteaptă un copil 103; Copilul este dorit inițial de către bunici 104; Copilul salvator 107

CAPITOLUL 5. Concepere și timp genealogic 109

Rezistența inconștientă la maternitate/paternitate 112; Secretele de familie 113; Secrete despre propria origine 114; Dificultăți în conceperea copilului: cauze genealogice 115; Efectele nebanuite ale parentificării 117; Alte cauze genealogice 123; Sarcinile întrerupte 130

CAPITOLUL 6. Sarcina și nașterea copilului 133

Descoperirea sarcinii: un moment care ar trebui să fie rezervat intimității cuplului 133; Unitatea cuplului și distanța necesară față de familia de origine 134; Desfășurarea sarcinii și modelele generațiilor precedente 135; Semne ale rezistenței față de maternitate 138; Simptome în cazul viitorului tată 138; Nașterea copilului 139; Comportamentul bebelușului 140

PARTEA A TREIA

Influența prenumelui, a numelui de familie și a datei de naștere asupra destinului copilului

CAPITOLUL 7. Istoria familială și alegerea prenumelui copilului 145

Copilul primește prenumele unui strămoș 145; Copilul primește prenumele unuia dintre bunici 148; Copilul primește prenumele tatălui sau al mamei 152; Două prenume alăturate, indiciul unor secrete sentimentale 154; Alegerea unui prenume androgin 157; Copilul poartă prenumele unui unchi sau al unei mătuși 159; Copilul poartă prenumele unui loc celebru 162; Alegerea unui prenume inspirat dintr-un roman 163; Prenumele copilului și vocația părintelui 165; Prenumele este ales în onoarea unor prieteni

foarte apropiati 165; Prenumele este ales de alte persoane decât părinții 166; Două sau trei prenume 167; Folosirea unei porecle 168

CAPITOLUL 8. Influența numelui de familie

..... 169
Numele de familie și legăturile de sânge 169; O identitate socială 170; Numele sau cuvântul fondator 171; Pe lângă nume, descendența trebuie să transmită valori 172; Numele tuturor ascendenților sunt importante 172; Există elemente ale destinului în numele familiei noastre? 173

CAPITOLUL 9. Data de naștere a copilului și memoria genealogică

..... 175
Data de naștere a copilului repetă o altă dată de naștere 175; Data de naștere a copilului repetă o dată de căsătorie 178; Data de naștere repetă data unui divorț sau a unei despărțiri 179; Data de naștere repetă data unui deces sau a unei înmormântări 180; Data de naștere repetă o altă dată importantă din arborele genealogic 181; Data de naștere a copilului poate să fie preluată și fixată de către grupul familial 181

PARTEA A PATRA

Sexul, rangul nașterii și frăția copilului

CAPITOLUL 10. Fată sau băiat? 185

Se naște o fată când părinții își doreau un băiat 185; Se naște un băiat când părinții își doreau o fată 186; Proiecțiile parentale în funcție de sexul copilului 187; Se naște o fată în situația în care tatăl nu a avut surori 188; Se naște o fată în situația în care mama nu a avut surori 189; Se naște un băiat în situația în care tatăl nu are frați 190; Se naște un

băiat în situația în care mama nu are frați 191; Transmiterea intergenerațională a discriminării sexuale 191; Nașterea unei fete în cadrul unei familii de fete 192; Nașterea unei fete în cadrul unei familii de băieți 192; Nașterea unui băiat într-o familie de băieți 193; Nașterea unui băiat într-o familie de fete 193; Repetarea configurațiilor fraterne 194

CAPITOLUL 11. Ce influență are rangul nașterii? 195

Rangul nașterii 195; Primul născut 196; Cine ocupa locul primului născut în generațiile precedente? 197; Cel de-al doilea născut (mijlociul) 200; Cine ocupa acest loc în generația precedentă? 200; Mezinul sau mezina 201; Cine ocupa acest loc în generația precedentă? 202; Copilul unic 202; Familia numeroasă 204

CAPITOLUL 12. Relațiile copilului cu frații și

surorile..... 206
Un model al viitoarelor relații personale și sociale 206; Între frați și surori există o diferență de vârstă foarte mică 208; Între frați și surori există o diferență normală de vârstă 210; Între frați și surori există o diferență medie de vârstă 211; Între frați și surori există o diferență importantă de vârstă 211; Între frați și surori există o diferență foarte mare de vârstă 212; Frații și surorile aparțin unor generații diferite 212

Concluzie..... 214

Bibliografie..... 216

Introducere

Un copil se va naște...

El va face parte dintr-o descendență, cu alte cuvinte va deveni, la rândul său, moștenitorul unui roman familial, diferit de oricare altul, fiecare arbore genealogic fiind unic.

Pentru a înțelege influențele care se vor manifesta încă din momentul conceperii copilului, ne-am propus să purcedem la descoperirea istoriei familiale.

Istoria familială este cea care determină, într-o primă fază, destinul copilului. De aici și importanța vitală de a analiza moștenirea transgenerațională, pentru a-i transforma aspectele problematice și pentru a beneficia de potențialul creator existent la nivelul acesteia.

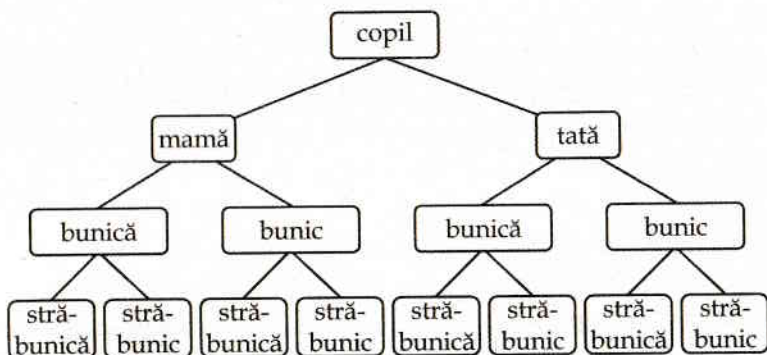
PATRU GENERAȚII: O BAZĂ ESENȚIALĂ PENTRU ÎNȚELEGEREA DESCENDENȚEI

Copilul moștenește nu numai istoria celor doi părinți ai săi, ci, în egală măsură, istoria celor patru bunici și a celor opt străbunici.

Am putea, ce-i drept, să ne întoarcem și mai mult în timp, dar nu este obligatoriu, dat fiind faptul că e dificil să obținem informații foarte precise dincolo de generația străbunicilor (adică aproximativ cu o sută de ani înainte de nașterea noastră).

Pe de altă parte, studierea vieții celor opt străbunici, a celor patru bunici, apoi a unchilor și a mătușilor părinților oferă suficiente elemente necesare înțelegerii ramurilor pe linie paternă și maternă.

Să reamintim în continuare modelul simplu de construcție a arborelui genealogic.

Cele patru generații

SĂ NE COMPLETĂM CUNOȘTINȚELE DESPRE ISTORIA FAMILIALĂ

Se întâmplă foarte rar ca istoria familială să fie cunoscută în detaliu de către membrii aceleiași familii. De ce? Pentru că, de obicei, despre trecut se vorbește puțin și fiindcă, uneori, anumiți membri ai familiei dețin unele informații interesante despre care ceilalți nu știu nimic și viceversa.

Tocmai de aceea, înainte de orice analiză care să aibă un caracter psihologic, va trebui să adunăm mai multe informații și să le comparăm între ele.

Nu e vorba numai despre datele de naștere, de căsătorie și deces, ci și despre toate elementele concrete care permit rede-

senarea traiectoriilor sentimentale și sociale ale tuturor ascendenților și ale rudelor directe și indirecte (legături între veri).

Fiecare dintre aceste elemente are o importanță anume și ne poate ajuta să înțelegem evenimentele trecute; să nu uităm de fotografii, care joacă un rol deloc de neglijat.

Mărturiile părinților, unchilor, mătușilor și ale bunicii, apoi cele ale prietenilor apropiați ai familiei, martori la căsătorie, ale nașilor, mărturiile servitorilor și ale colegilor de serviciu se dovedesc la fel de prețioase¹.

¹ Despre tema anchetei familiale puteți citi în două dintre precedentele noastre lucrări: „Se libérer du destin familial” și „Se libérer du temps généalogique”, apărute la Éditions Dervy în 2000, respectiv 2002. (n.a.)

PRIMA PARTE

Informațiile
despre familia de origine

1.

Elementele componente ale unei familii fericite

În dorința lor de a aduce pe lume un copil, viitorii părinți sunt deseori influențați de propriile modele familiale, câteodată în mod absolut inconștient.

Atunci când modelele sunt pozitive, conceperea copilului, perioada de gestație, nașterea – precum și viitorul acestuia sunt privite într-o manieră deosebit de favorabilă.

De fapt, apartenența la o familie unită, armonioasă oferă un sentiment de securitate, indispensabil vieții, sentiment de care viitorul copil va beneficia la rândul său. Legăturile dintre generații, atunci când sunt stabile și pline de căldură, constituie o temelie solidă, pe baza căreia individul va putea evolua în mod armonios.

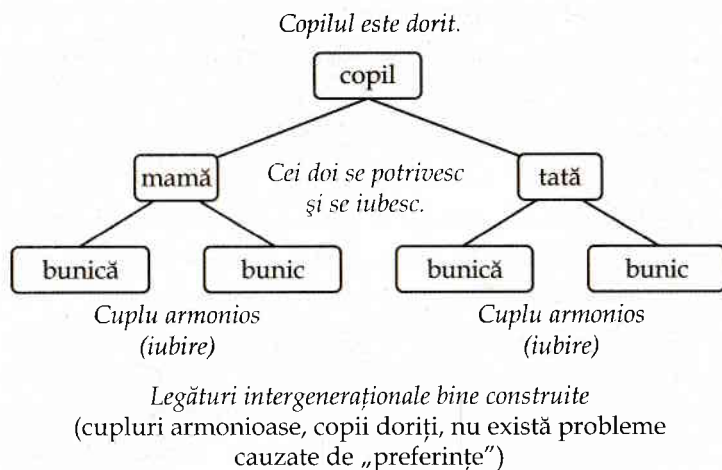
Dacă, odată cu trecerea timpului, descendența a știut să dezvolte astfel de atitudini și sentimente pozitive, conceperea copilului nu numai că va fi urmărită cu speranță, ci și dorită cu sinceritate.

Astfel, atunci când un bărbat s-a bucurat de o relație plină de căldură, iubitoare și liberă cu propriul părinte, rolul de tată i se va părea foarte firesc. La fel, dacă o femeie a avut o imagine bună despre mama sa, ea își va dori sincer să fie la rândul ei mamă.

Constatăm astfel că sentimentele pozitive manifestate cu privire la conceperea unuia sau a mai multor copii își găsesc în mod logic sursa în istoria familiei.

Mergând înapoi în timp, cu două, trei sau chiar cu patru generații, regăsim în sânul acestor familii o legătură intergenerațională bine construită.

Să notăm, înainte de toate, că acești arbori genealogici sunt construiți pornind de la cupluri armonioase. Pentru că formarea cuplului stă chiar la baza descendenței. Atunci când cuplul e bine încheiat, descendența se va întemeia pe baze solide: copiii vor fi concepuți pentru că sunt doriți. În acest caz, părinții sunt suficient de maturi pentru a face față angajamentelor și a se ridica la înălțimea rolului lor.

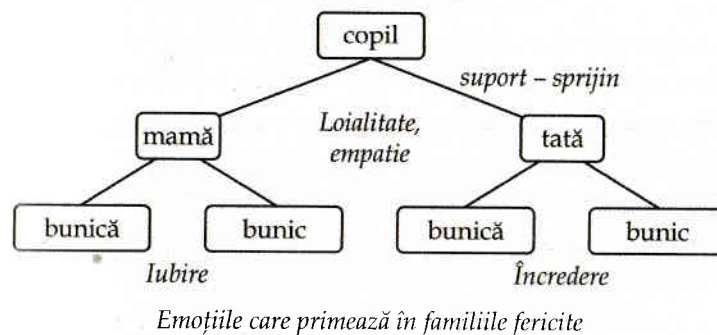
**COPILUL ARE NEVOIE DE O RELAȚIE AFECTIVĂ,
PROFUNDĂ ȘI SIGURĂ**

Copilul trebuie să simtă că aparține cuiva, cu alte cuvinte că „face parte” din familia de origine. Acest lucru are loc atunci

când părinții îi oferă o relație afectivă profundă și sigură, încă de la venirea sa pe lume. Sentimentul de iubire reprezintă sursa din care copilul își va dezvolta încrederea în sine. Iubirea constituie baza necesară viitoarei sale relații cu mediul, cu ceilalți adică, și, mai târziu, cu lumea întreagă.

Una dintre nevoile fundamentale ale copilului este să fie acceptat și să simtă că propria viață este prețioasă pentru adulții din filiația sa. Atunci când trăiește sentimentul că e demn de a fi iubit, că e protejat și susținut de familia de origine, condițiile pentru ca viața lui să se desfășoare în mod armonios sunt îndeplinite.

Studierea a numeroși arbori genealogici ne-a permis să constatăm că, în familiile pe care le putem numi fericite, primează iubirea, încrederea, loialitatea, sprijinul și empatia, și asta de-a lungul a cel puțin două generații.

**ÎN FAMILIILE FERICITE, AMBIANȚA ESTE RECONFORTANTĂ,
STIMULANTĂ ȘI PROTECTOARE**

Afecțiunea adevărată dintre părinți îi permite copilului să se simtă în siguranță. Încrederea de sine își are rădăcinile în iubirea necondiționată a părinților.

De aici ne putem da seama de rolul hotărâtor pe care-l joacă mediul familial.

În familiile fericite, mediul este încurajator, stimulant și protector. Climatul conjugal se bazează pe solidaritate și respect, educația se sprijină pe cuvinte de încurajare, uneori pe complimente și întotdeauna pe sentimente pozitive din partea celor doi părinți.

În tipul acesta de familie, domină în general bucuria și buna dispoziție. Un mediu familial impregnat de fericire facilitează legăturile pe care le va stabili copilul cu lumea. Mai târziu, copilul devenit adult va fi în mod firesc încrezător și va vedea în fiecare situație aspectele pozitive.

Bucuria și buna dispoziție sunt emoții contagioase care fac viața mai ușoară: responsabilitățile cântăresc mai puțin și dificultățile sunt rezolvate mult mai ușor. Așa se face că, într-un climat de bună dispoziție, un tată poate, printr-un gest sau o glumă, ba chiar printr-un simplu surâs binevoitor, să dezamorseze o situație conflictuală, făcând-o să pară ceva banal.

Este de dorit, în egală măsură, ca părinții să acorde atenție și activităților recreative. Fie că iau decizii amuzante sau au inițiative interesante (excursii, jocuri, activități noi), acest gen de părinți știu să rupă monotonia vieții de zi cu zi, evitând astfel comportamentele care presupun prea multă rutină. Aceste schimbări recreaționale permit întărirea legăturilor dintre membrii familiei și formează niște amintiri minunate.

Mai târziu, aceste imagini fericite vor constitui temelia stimei de sine și vor permite încorporarea pozitivă în cadrul filiației.

NEVOILE PRIMARE ALE COPILULUI

Pe lângă satisfacerea nevoilor fiziologice (să fie hrănit adecvat, să se bucure de o sănătate bună, să trăiască într-un spațiu potrivit), copilul trebuie să poată beneficia:

1. *De un atașament parental și familial ce-i oferă securitate și constanță.* Acest climat este asigurat atunci când părinții sunt maturi și conștienți de responsabilitățile lor. Copilul care trăiește un sentiment de securitate totală își poate folosi toată energia pentru a se juca și a învăța.

Aceste elemente constituie ceea ce am putea numi „temelia” esențială, cea care-i permite copilului să fie suficient de încrezător pentru a stabili relații pozitive cu mediul său (școală, prieteni). Precizăm că respectiva temelie, astfel pusă în practică, este definitivă, ceea ce presupune ca părinții să fie accesibili și disponibili față de copilul lor și atenți la cerințele și întrebările acestuia.

2. *De dovezi constante și repetate de acceptare.* Copilul are nevoie să primească din partea familiei semne clare care să-i arate că e acceptat și sprijinit. Astfel de semne sunt redată prin gesturi și, totodată, prin cuvinte încurajatoare. Pentru a-i putea accepta pe ceilalți, un copil are nevoie mai întâi să fie acceptat necondiționat de neamul lui și, în primul rând, de tată și de mamă.

3. *De semne de încurajare și de respect.* Copilul trebuie să simtă, de asemenea, că este important pentru părinții lui și să primească în mod constant dovada că e centrul familiei. Rolul părinților este, prin urmare, acela de a-și manifesta sprijinul și de a-l încuraja pe copil. E binecunoscut faptul că, atunci când copiii depun eforturi în procesul de învățare, ei fac acest lucru în primul rând „pentru” cineva, adică pentru părinții lor. Dacă aceștia din urmă întâmpină și recunosc cu bucurie încercările copilului, atunci el va avea încredere în propriile abilități.

Prin urmare, e necesar ca părinții să i se adreseze într-o manieră pozitivă, evitând criticile.

Există un raport clar de tip cauză-efect între modalitatea în care părinții își apreciază copilul și nivelul stimei de sine a

acestui. Astfel, părinții care recunosc abilitățile și calitățile copilului lor vor facilita cu atât mai mult urmarea vocației (sportivă, artistică, științifică) ce există în el în stare latentă.

4. *De structuri.* Copilul are nevoie să fie și „educat”, cu alte cuvinte, în sens etimologic, să fie „condus”, condiția fiind, evident, ca educația să se sprijine pe principii etice (respectul față de viață, de natură și de ceilalți). Copilul trebuie să se poată bucura de o libertate „corectă”, adică de o libertate care respectă normele necesare vieții în comun și simțul măsurii. Regulile trebuie să fie coerente, lucru ce presupune ca părinții să se străduiască zi de zi să servească drept model, punând ei înșiși în practică principiile pe care își doresc să le vadă respectate.

Legat de acest subiect, să subliniem importanța promisiunilor pe care părintele se poate simți îndemnat să le facă copilului: ele trebuie să fie întotdeauna respectate, în caz contrar existând riscul unei rupturi foarte grave în legăturile de atașament. Într-adevăr, pierderea încrederii pe care o are în părinți și, mai târziu, în alți adulți poate fi devastatoare pentru copil. În general, încrederea pe care un copil o are în mod firesc în membrii familiei nu trebuie niciodată trădată. Este vorba despre un element central, decisiv pentru o bună adaptare socială în viitor. Dacă, dintr-un motiv sau altul, nu ne putem ține promisiunea, trebuie să-i vorbim, să-i explicăm copilului, prin cuvinte simple, cauza încălcării neintenționate a cuvântului dat.

MEMBRII FAMILIEI ȘI ROLUL LOR ÎN VIAȚA COPILULUI

Să nu credem că numai părinții sunt importanți pentru dezvoltarea afectivă și intelectuală a copilului, pentru că experiența ne demonstrează contrariul.

Bineînțeles, pentru un copil, tatăl și mama sunt figurile esențiale în ce privește educația și starea sa de bine (la fel și frații și surorile lui, însă într-un alt fel). Cu toate acestea, nu sunt singurii care joacă un rol decisiv. *Bunicii (chiar și uneori chiar și străbunicii), unchii și mătușile au o relație apropiată cu copilul, care ar trebui să fie afectuoasă, bazată pe sprijin și pe tandrețe.*

Françoise Dolto¹ precizează în acest sens: „Rolul bunicilor e să vorbească mult despre trecutul lor personal și despre trecutul familial de care își amintesc, pentru că rădăcinile familiei se trag din acest trecut și familia actuală trăiește în continuitatea familiei de altădată. Ei trebuie să spună tradiționalele povești ce se transmit din generație în generație, glumele, obiceiurile din timpurile trecute, datinile locului natal sau ale acelor vremuri”.

Fiecare membru al familiei are cu cel mic o legătură unică și reprezintă un alt model de relație care îi va îmbogăți posibilitățile de formare și de comunicare. De aceea, atunci când copilul își vede rar sau chiar deloc unele rude, se produce o limitare nefirească a teritoriului său afectiv, care se dovedește a fi defavorabilă dezvoltării sale.

Într-adevăr, fiecare membru din cercul familial poate să dezvolte o relație stimulantă pentru copil, acesta fiind și motivul pentru care cel mic este, în general, foarte încântat să meargă în vizită la rudele sale. El învață în acest fel să comunice cu diferite tipuri de persoane care, prin parcursul de viață singular, îi sunt utile și de care copilul își amintește multă vreme.

Totodată, datorită mediului familial, copilul învață că toți indivizii care-l compun sunt diferiți în ceea ce privește comportamentul și aptitudinile.

¹ Citat din cartea „Les Chemins de l'éducation” („Căile educației”), apărută la Éditions Gallimard, Paris, 1994. (n.a.)